

SEED & BREAD

FOR THE SOWER

JES.55:10

FOR THE EATER

korte Bijbelse boodschappen van

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

Otis Q. Sellers, Bijbelleraar

Vertaling © Stichting Lachai Roï, Lelystad, Nederland

Nr. 4

De uitleg van Filippensen 1:6

Het grootste probleem bij de uitleg van Filippensen 1:6 zit 'm in de woorden: "zal voortzetten, tot de dag van Christus Jezus." Het woord *voortzetten* betekent doen, uitvoeren. Als iemand een proces voortzet tot een bepaalde tijd, betekent het dat hij dat blijft doen tot een bepaald moment. Een dergelijke uitleg is evenwel volkomen tegengesteld aan de betekenis van het Griekse woord *epiteleio* en het beweert exact het tegendeel van wat de Schrift hier bedoelt te zeggen. Dit woord betekent 'voltooien' en het is voor een vertaler niet gepast om de apostel Paulus in het Nederlands wat anders te laten zeggen dan hij in het Grieks deed.

De Statenvertaling heeft een betere vertaling met 'voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus', maar hiermee wordt de uitspraak tegenstrijdig, aangezien de woorden 'voleindigen zal' (werkwoord) niet te verenigen zijn met 'tot op' (*achris*). Men voleindigt niet iets tot op een bepaald moment. Ik daag iedereen uit om maar één enkele begrijpelijke zin samen te stellen waarin de woorden *voleindigen* (werkwoord) en *tot op* tezamen zijn gebruikt, zonder er een ontkenning tussen te voegen.

In zijn *King James II Version* heeft Jay Green geprobeerd een correcte vertaling van *epiteleio* te geven door het te vertalen met 'zal het voltooien tot op de dag van Jezus Christus.' Maar ook dit is een zwak woordgebruik aangezien *voltooien* niet te verenigen is met *tot op*. Als ik aan een aannemer vraag wanneer mijn gebouw klaar is, zou hij kunnen antwoorden: "ik zal het volgende week afhebben." Als hij dat doet, heeft hij zich duidelijk uitgedrukt. Maar als hij antwoordt: "ik zal het voltooien tot de volgende week", praat hij onzin en ik zou dan om een duidelijker antwoord vragen.

In Filippensen 1:6 worden we met de onontkoombare aanwezigheid van het woord 'tot op' (*achris*) geconfronteerd, waarmee aan het woord *epiteleio* een

bijzondere betekenis wordt verleend die we nergens anders tegenkomen.

Alles wat met *epiteleo* samenhangt kan eenvoudig op een rijtje worden gezet door iedereen die dat probeert te doen. De stam van dit woord, die de aanwijzing is voor de werkelijke betekenis, is *teleo*. Dat komen we 26 keer tegen in het Nieuwe Testament waar het is vertaald met (NBG) eindigen, ten einde brengen, volbrengen, voleindigen, voldoen aan, rondkomen, betalen, opbrengen, in vervulling gaan, vervullen. De student zal opmerken dat het idee van beëindigen of voleindigen overal in deze vertalingen te vinden is.

Alle erkende autoriteiten definiëren het werkwoord *teleo* met uitdrukkingen als 'ergens een einde aan maken' (Cremer), 'tot een einde brengen' (Abbott-Smith). Het werkwoord *teleo* en het zelfstandig naamwoord *telos*, waar het van is afgeleid, duiden feitelijk zo overduidelijk op het tegengestelde van 'voortzetting' en 'voortduren' dat het geen zin heeft langer bij dit feit stil te staan. Denk alleen maar eens aan het feit dat de Jezus Christus toen Hij zei: "Het is volbracht," het woord *teleo* gebruikte.

In het woord *epiteleo* vinden we het woord *teleo* (eindigen) met het voorzetsel *epi* (op). Dit voorvoegsel komt bij zoveel andere woorden voor dat we uit het gebruik kunnen opmaken dat er gewoonlijk de betekenis van een woord mee wordt versterkt. We kunnen ervan verzekerd zijn dat een voorvoegsel of achtervoegsel de betekenis van de stam niet verandert. De kracht of richting mag dan veranderd worden, maar nooit de betekenis. In *epiteleo* voegt het voorvoegsel een accent toe. Vergelijk het met *epignosis*: *gnosis* betekent kennis en *epignosis* volledige en exacte kennis. Aangezien *teleo* voltooien, eindigen of beëindigen betekent, kan met geen mogelijkheid *epiteleo* iets te maken hebben met voortzetting. Toch is dat wat we in de meeste vertalingen van Filippensen 1:6 aantreffen en dat is voor mij aanleiding om met de woorden van Jacobus (3:10) te zeggen: "Dit moet, mijn broeders, niet zo zijn."

Over de precieze betekenis van *epiteleo* zijn de autoriteiten het vrijwel unaniem eens:

Young: 'een einde ergens aan maken, voltooien.' In zijn *Critical Comments* vertaalt hij: 'zal het volkomen voltooien.'

Bullinger: 'iets tot een einde brengen.'

Arndt en Gingrich: 'beëindigen, tot een einde brengen, iets afmaken.'

Abbott-Smith: 'voltooien, volbrengen, uitvoeren, een einde maken.'

Thayer: 'tot een einde brengen, volbrengen, volmaken, uitvoeren, voltooien.'

Liddell-Scott: 'volmaken, beëindigen, voltooien.'

Bagster: 'tot een einde brengen.'

Strong: 'volkomen vervullen; dit suggereert: afsluiten.'

Vine: 'iets tot een einde brengen.'

Er zijn 26 leden van de *telos*-woordfamilie (de woorden die deze stam

bevatten). Deze woorden komen we 249 keer in het Nieuwe Testament tegen. Als elk voorkomen wordt onderzocht zal men ontdekken dat er geen enkele keer iets van 'voortzetting' mee wordt aangeduid. Ze hebben alle te maken met beëindiging, vervulling, voltooiing. Dat konden we ook verwachten, aangezien dat de betekenis van de stam is.

Als voorbeeld kunnen we de stam *cardi* (Grieks *kardi*) noemen die we in zoveel Nederlandse woorden tegenkomen en die, zoals iedereen weet, betrekking heeft op het hart. Geen enkel voor- of achtervoegsel kan ooit de betekenis ervan veranderen, noch enig woord waarmee het een samenstelling vormt. We hebben bijvoorbeeld cardiogram, electrocardiogram, cardiologie, cardiograaf, cardioscoop. Maar wat er ook voor of achter komt, de betekenis blijft altijd *hart*.

Wat zou de lezer ervan vinden als hij een arts zou tegenkomen die de betekenis van dit woord zou verdraaien en er lever van maakte? Hij zou hem waarschijnlijk als een onwetende kwakzalver afwijzen – en dat is precies wat ik geneigd ben te doen als ik iemand tegenkom die beweert een beoefenaar van de waarheid te zijn, maar toch een Grieks woord, waarvan iedereen weet dat het beëindigen of voltooiën betekent, verdraait en er voortzetting van maakt.

Aangezien in dit gedeelte het woord *achris* (totdat, tot op) de precieze betekenis van *epiteleo* bepaalt, zijn er doelbewuste pogingen gedaan om de kennelijke betekenis van deze uitdrukking te veranderen. Het woord betekent totdat, dat wil zeggen, tot aan een bepaalde grens, precies zo als in het hieraan voorafgaande gedeelte (1:5).

Wanneer een of andere zaak, proces, of werk volledig voltooid wordt tot op een zeker moment, dan is het volstrekt duidelijk dat het is uitgesteld en dat is precies wat *epiteleo* in dit gedeelte wil zeggen. Daarom zou ik Filippensen 1:6 als volgt vrij willen vertalen: 'Tot de zekere en vaste overtuiging gekomen zijnde betreffende deze zaak, namelijk dat Degene die een goed werk in jullie is begonnen, dat zal uitstellen tot op de dag van Christus Jezus.' Wanneer iemand de voorkeur geeft aan de woorden 'zal volledig voltooiën' in plaats van 'zal uitstellen', het is mij om het even. Beide uitdrukkingen zeggen hetzelfde.

De toekomstige tijd hier heeft sommigen in verwarring gebracht en anderen hebben het gebruikt als bewijs voor de voortzetting van Gods werk. De toekomstige tijd is hier correct. In Handelingen 28:28 werd een uitspraak gedaan waarmee een nieuwe bedeling werd ingeluid, maar de oude bedeling moest nog worden afgesloten. Er volgde nog een overgangperiode van verscheidene jaren op de uitspraak van Paulus.

De vertaling die hierboven gegeven is, doet recht zowel aan het Grieks als aan de waarheid. De uitspraak heeft te maken met die bedeling (dat bestuur) van God die van toepassing was vanaf de opstanding van Jezus Christus tot Paulus' aankondiging in Handelingen 28:28, namelijk de 33 jaar van de

Handelingenperiode. Lees de vestiging ervan in Marcus 16:15-20 en let er eens op hoeveel van deze tekenen volledig zijn vervuld.

Denk eens aan de twaalf apostelen. Deze mannen waren voorbestemd om op twaalf tronen te zitten om de twaalf stammen van Israël te richten (Matt. 19:28). Dit is een expliciete belofte van de lippen van onze Heer en als deze niet tot op de letter zou worden vervuld, zou er geen enkel woord van Hem nog betrouwbaar zijn. Aan anderen werden beloofd dat zij zouden heersen over tien of over vijf steden. Het is volstrekt duidelijk dat vanaf het moment dat Hij deze mensen riep om Hem te volgen zij in de school van Jezus Christus waren om te worden opgeleid voor de dienst die zij zouden verrichten; een opleiding die zich zou voortzetten gedurende de hele Handelingentijd. En toch heeft geen enkele van deze mannen zijn doel bereikt. Het goede werk dat God onder hen begonnen was wordt volkomen afgerond op de dag van Jezus Christus.

Volgens een van de meer belangrijke, maar tevens meest genegeerde en veronachtzaamde, gelijkenissen over het koninkrijk van God, zal het koninkrijk van God zich ontwikkelen in vijf fasen: 1. de halm, 2. de aar, 3. het volle koren in de aar, 4. de rijpe vrucht en 5. de oogst (Marc. 4:26-29). De eerste twee fasen zijn nu geschiedenis. In de 33 jaar van de Handelingenperiode waren de halm- en aarfasen overduidelijk aanwezig. Er werd niet langer verkondigd dat het koninkrijk op komst was; het was er al, al was het nog maar in het beginstadium. En toch ontwikkelde het zich niet tot 'het volle koren in de aar', dat is als Jezus zal regeren over het koninkrijk waar de zon nooit onder zal gaan. Als we ons afvragen wat er is gebeurd, kunnen we het antwoord vinden in Filippensen 1:6. Het goede werk dat God onder hen begonnen is te doen, is uitgesteld tot op de dag van Jezus Christus.

Denk ook eens aan de apostel Paulus, een man die goddelijke krachten bezat die zo groot waren dat mensen tegenwoordig geneigd zijn te denken dat hij ze helemaal niet heeft gehad. Lees Romeinen 15:17-19 en sta ook eens stil bij de genezingswonderen in Handelingen 28:8-9. Maar toch moest hij na Handelingen 28:28 toegeven dat hij zijn hulp en reisgezel, Trophimus, ziek moest achterlaten in Milete (II Tim. 4:20). Deze duidelijke en eerlijke uitspraak is bijna het laatste geïnspireerde woord dat hij geschreven heeft. Ook het goede werk dat God door hem begonnen was te doen, werd uitgesteld.

Hiermee wordt zijn verontschuldigende opmerking in Filippensen 1:7 beter verklaard, waarin hij wat hij zojuist over hen heeft gezegd rechtvaardigt. De vertalers zijn er nog niet helemaal uit of hij zei: 'Ik heb jullie in mijn hart', of: 'jullie hebben mij in jullie hart.' We weten evenwel wat hij bedoelde. Zijn uitspraak heeft in het Grieks een veel diepere betekenis dan in het Nederlands. We zijn geneigd hier onder 'het hart' de zetel van de gevoelens te verstaan, waardoor Paulus hier of zijn liefde voor hen of hun liefde voor

de zetel van de persoonlijkheid en er wordt het hele leven van de persoon, dat wordt beïnvloed door alles wat een rol speelt in het leven, mee tot uitdrukking gebracht. Hij vertelt ze dat hij in hetzelfde schuitje zit als zij, of dat ze hetzelfde lot delen. Zie ook Filippensen 1:30.

Laat niemand dit echter tot in het extreme doortrekken en beweren dat ik geloof dat alles wat God in de Handelingenperiode heeft gedaan tot een eind was gekomen. Dat is niet waar. In het Grieks van Filippensen 1:10 werden zij juist opgeroepen om de dingen te onderzoeken die voortgezet werden. En dat is wat wij zullen doen.